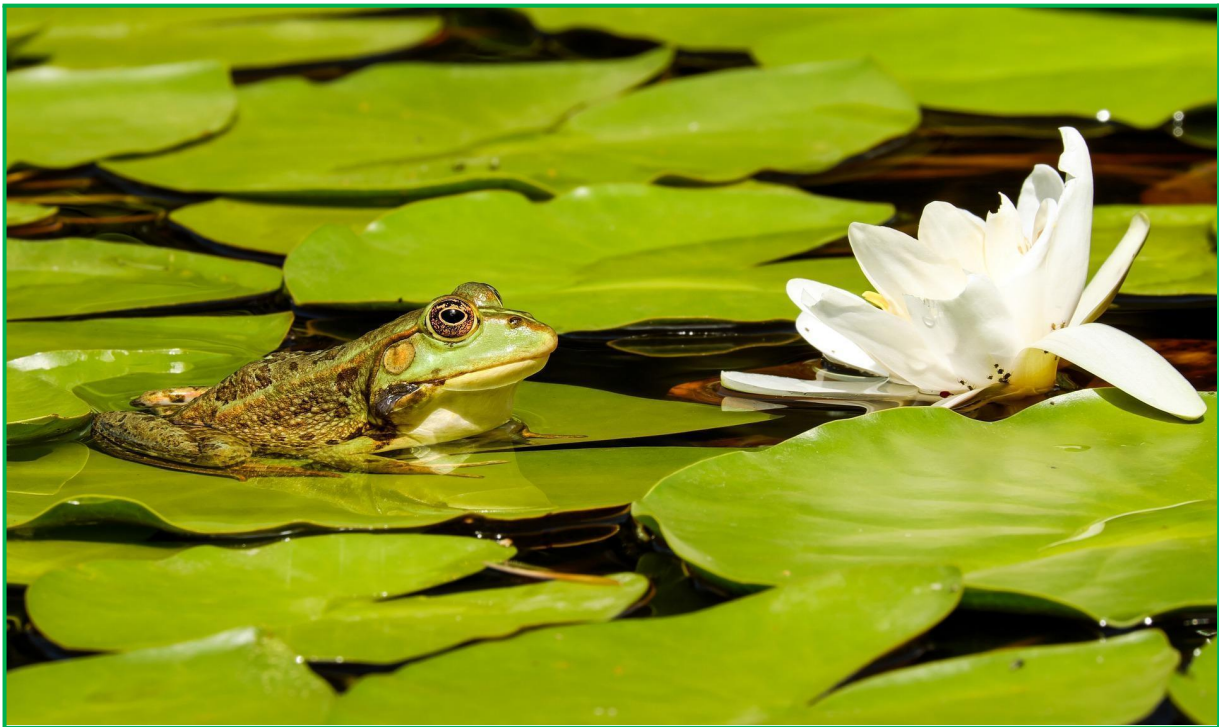

Groene Opkikker

Editie 2023 - 2

Algemene informatie

IVN – Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid

IVN is een landelijke organisatie met ±180 plaatselijke afdelingen.

Het doel van het IVN is de betrokkenheid van mensen bij de natuur en milieu het vergroten, gericht op een duurzame samenleving.

Een middel om dit te bereiken is natuur-, milieu-educatie en duurzaamheid.

Voor Woerden en omgeving zet een aantal vrijwilligers zich daarvoor in door bijvoorbeeld wandelingen, lezingen en excursies te organiseren.

Wilt u dit werk steunen, wordt dan donateur voor € 20,00 per kalenderjaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Wilt u meehelpen, staat het lidmaatschap open voor € 24,00 per jaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar. En het landelijk blad Mens en Natuur van het IVN

Als je jonger bent dan 18 jaar kan je lid worden van de Jeugdgroep. Je betaalt € 15,00 per jaar en ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Voor meer informatie ivnsecretariaat.woerden@gmail.com of www.ivn.nl/woerden of onze Facebookpagina.

Verdere gegevens treft u op de laatste pagina aan.

Colofon

Groene Opkikker

Digitale informatie
Afd. IVN-Woerden en omgeving.
No. 2023- 2

Redactie

Joke van Aarst-Volkers
Janny Kruitbosch-Vulpen
Wout Nagel
Vivian van Deel

De redactie verandert soms iets in uw tekst met als doel meer leesplezier.

E-mailadres

ivn.groeneopkikker@gmail.com

Foto's

Gemaakt door de redactie, tenzij anders vermeld.

**Kopij vóór 31 oktober
2023**

Inhoudsopgave

4 Redactie

4 Een Groene Opkikker maken

4 Nieuwe leden

4 Landelijke leden, leden en jeugdleden

4 Agenda

4 Tot en met november

5 Bestuur

5 Nieuwe bestuursleden

5 Contributies en Donateurs 2023

6 Even voorstellen

6 Graag stel ik me even voor

7 Nieuws uit de omgeving en IVN-land

7 Afscheid directeur IVN

7 Save the day: IVN ontmoetingsdag

7 Samen voor onze leefomgeving

7 IVN activiteiten voor u

7 Najaarsexcursie

8 NME- Centrum InBredius

8 Beste vrijwilliger bij NME

9 Biodiversiteitsteam

9 Op de Bres voor Biodiversiteit

10 Jeugdnatuurgroepen

10 Buitenbanjers/Plus tot en met juni

14 Vogelkijkgroep

14 Oeverwaluwwand natuurplas

15 Leer de vogels kennen met aquarel

15 Het Barmsijsje

16 Column

16 Even in de bodem

17 Van leden en donateurs

17 Diploma uitreiking IVN Natuurgidsen

17 Bezoek aan de Marker Wadden

18 Excursie Marker Wadden

19 Voor u gelezen

19 Hier in Woerden pluk je fruit en noten

20 NNN/J

20 Ransuiltjes

21 Blauw Glidkruid

21 Grote Mantelmeeuw

23 Om te onthouden

23 Handige websites

24 Organisatie

24 Bestuur

24 Coördinatoren van de werkgroepen

24 Leden/donateurs

Redactie

Een Groene Opkikker maken

In deze tweede Groene Opkikker van 2023 kunt u weer enkele nieuwtjes lezen over het bestuur en de bekende vaste rubrieken zijn ook weer gevuld. Sommige werkgroepen zijn de laatste tijd niet actief geweest en dus zijn er ook geen verslagen van, maar hopelijk bij de volgende editie weer.

Het bestuur heeft 2 nieuwe leden, die zich beiden voorstellen in deze editie.

Er zijn nieuwe gidsen, die hun opleiding hebben afgerond, zie het artikel daarover. Ook aandacht gevraagd voor het komende Oogstfeest van 24 september, waarvoor natuurlijk weer mensen gevraagd worden om te helpen. Eind mei is een excursie naar de Marker Wadden geweest en dat was een groot succes, qua weer en beleving. Zie 2 verslagen daarover. De vaste columns van Romy Spruit en De Aquarel met het verhaal van wijlen Jan Christiaanse kunt u lezen. We vinden het als redactie fijn dat Marian deze verhalen blijft aanleveren.

Als redactie proberen we ook nieuwtjes uit dag- en weekbladen te verzamelen en met bronvermelding te plaatsen. Niet iedereen leest dezelfde kranten, dus is het aardig om het hier te lezen, denken wij. Verder de vaste rubrieken, zoals nieuws uit de regio van IVN en Natuur Net Nieuws.

In de redactie is ook een kleine wijziging geweest. Wout Nagel is nu coördinator en Joke van Aarst blijft gelukkig gewoon meedoen. Joke is vele jaren coördinator geweest en daar zijn we haar zeer erkentelijk voor. Joke is ook vertrouwenspersoon en blijft betrokken bij de vereniging. Wout is nu de contactpersoon voor de Groene Opkikker en gaat in die functie ook deelnemen aan het halfjaarlijkse coördinatorenoverleg met het bestuur.

Veel leesplezier.

De redactie.

Nieuwe leden

Jeugdleden: Olaf van den End
Aniek Telleman
Femke van Leeuwen

Lid: Richard Fox

Agenda

24 september: Oogstfeest
Najaar: Excursie Landgoed Bredius

Foto: Landgoed Bredius

Bestuur

Nieuwe bestuursleden

Sinds de algemene ledenvergadering van 18 maart jl. hebben we sinds lange tijd een compleet bestuur. Het bestuur bestaat uit de voorzitter, secretaris, penningmeester en twee algemene leden. Wout Nagel heeft afscheid genomen als secretaris en zijn plaats is ingenomen door Rob van Son en één van de vacatures algemeen lid is ingevuld door Marian Christiaanse.

Dus kort samengevat bestaat het bestuur uit de voorzitter André van Kleinwee, de secretaris Rob van Son, de penningmeester Henk Veldhuijzen en de algemene leden Gerrie Epping en Marian Christiaanse.

Wout blijft wel actief in de redactie van de Groene Opkikker.

Intussen hebben André van Kleinwee en Henk Veldhuijzen aangekondigd om zich op ALV van 2024 niet meer herkiesbaar te stellen.

Indien u interesse heeft in een bestuursfunctie, laat het ons dan weten.

Overigens zijn de vergaderingen van het bestuur toegankelijk voor de leden van 18 jaar en ouder. Als u hiervan gebruik wilt maken, dan graag even melden bij de secretaris. De komende vergaderdata zijn 11 september, 9 oktober, 13 november en 11 december. Zij vinden plaats in de Brediussschuur en de aanvang is 19.30 uur.

Intussen zijn we al weer een aantal vergaderingen verder, waarin we de alledaagse zaken behandeld hebben.

Het beleidsplan is afgerond en de namen vanuit het bestuur, die verantwoordelijk zijn voor één of meerdere werkgroepen, zijn ingevuld. Het ligt in de bedoeling dat de afgevaardigde van het bestuur regelmatig een kijkje neemt of meewerkt met de werkgroep die onder zijn of haar hoede valt. Verder hebben we een bezoek gebracht aan de Markerwadden, wat voor de deelnemers een geweldige ervaring was. Zie verder in de GO het verslag.

Ook is een delegatie van het bestuur aanwezig geweest bij de diploma-uitreiking in Alphen aan den Rijn van de IVN gidsencursus, waaraan Corinne Verveer en Gijs van Kempen, beiden lid van IVN Woerden hebben deelgenomen. Ook vanaf deze plaats nog hartelijk gefeliciteerd.

Ook zijn we dit najaar aan de beurt om de tentoonstelling in de Brediussschuur te verzorgen.

We willen alle kanten van de hoogstamboomgaard van het Brediuspark belichten. O.a. de snoeiwerkzaamheden en de biodiversiteit. Deze zal worden geopend op 24 september a.s. tijdens het Oogstfeest 2024

We kunnen bij het realiseren van de tentoonstelling nog wel ideeën en een paar handjes gebruiken. Jullie kunnen zich aanmelden bij mij, liefst via de mail: henk260446@gmail.com.

Namens het bestuur

Henk Veldhuijzen

Contributies en donaties 2023

Ook in 2023 hopen we als IVN Woerden weer allerlei activiteiten te kunnen organiseren.

Inmiddels hebben een aantal leden en donateurs hun contributie of donatie voor 2023 al betaald, waarvoor dank.

Voor diegene die dat nog niet hebben gedaan deze herinnering en het verzoek uw bijdrage ook over te maken.

Tijdens de Algemene vergadering 2022 zijn de volgende contributie- en donatiebedragen voor het jaar 2023 vastgesteld:

- *Leden* € 24,00.
- *Donateurs* € 20,00 (minimaal)
- *Jeugdleden* € 15,00

U kunt het voor uw van toepassing zijnde bedrag overmaken op onze Triodos bankrekening [NL87 TRIO 0390467413](https://www.triodos.nl/bankrekening/NL87%20TRIO%200390467413) ten name van IVN Woerden.

Wilt u, om misverstanden te voorkomen, de naam van het (jeugd)lid/donateur vermelden

Bij voorbaat dank, namens het bestuur,

Peter Mouthaan (financieel administrateur)

Nieuwe bestuursleden

Ik ben Marian Christiaanse, pas 76 en ik woon en werk al zo'n kleine 50 jaar in Woerden.

Geboren in Leiden en daar naar school gegaan, eerst in een apotheek gewerkt en daarna 8 jaar in het grote ziekenhuis, het LUMC. Eenmaal in Woerden heb ik jaren in de bibliotheek gewerkt aan de balie en achter de schermen.

Samen met mijn man 40 jaar gevaren op onze platbodem de Bolle Jan en ons altijd ingezet voor de gemeenschap in Woerden, waar de natuur ons beider interesse had. Vanaf het water en het land was Jan vogelaar en ik meer van de bloemetjes.

Mijn man Jan is anderhalf jaar geleden overleden en was tot het Oogstfeest 2021 betrokken bij InBredius, we waren regelmatig gastheer en -vrouw op de zondagmiddag.

Hij was dan druk met een aquarel van een vogel en ik was bezig wat verder gedaan moest worden.

Nu verschijnen er nog regelmatig verhalen over vogels met een aquarel in de Groene Opkikker.

Ik ondersteun nu nog twee ochtenden op de Andersenschool en zet mij in voor de Schoenendoosactie en ben regelmatig te vinden op de zondagmiddag als activiteitenbegeleider.

En niet te vergeten het gezin van mijn dochter waar ik tot nu toe regelmatig oppas, maar nu de jongste van de basisschool is zal dat wel minder worden.

Dus tijd voor andere activiteiten en toen werd mij gevraagd of ik algemeen bestuurslid wilde worden, heb ik dat toegezegd.

Ik kijk wat er voorhanden is en dan is er meestal werk genoeg.

Marian Christiaanse

Ik ben Rob van Son en in mei ben ik begonnen als secretaris van IVN Woerden.

In maart 2022 zijn mijn vrouw en drie kinderen en ik, na zeven jaar in Singapore gewoond en gewerkt te hebben, teruggekomen naar Nederland. Naar Woerden nog wel, de plaats waar ik opgegroeid ben als kind en tot mijn twintigste heb gewoond. En, eerlijk gezegd, ook de plaats waarvan ik me lang niet had kunnen voorstellen dat ik er ooit zou terugkeren. Nu kunnen we ons geen betere plek voorstellen om te wonen en onze kinderen te zien opgroeien.

Als geomaticus hou ik me voor mijn werk bezig met het zichtbaar maken van het onzichtbare. Ik adviseer overheden en bedrijven hoe ze ondergrondse kabels en leidingen in kaart kunnen brengen, graafschade kunnen voorkomen en tot een betere inrichting en ontwerp van de leefomgeving kunnen komen - onder en boven de grond. Soms zijn er mooie verbanden te leggen met de natuur. Zo krijg ik weleens een vraag over het lokaliseren van boomwortels of het opsporen van beverburchten.

Wanneer ik niet met mijn werk bezig ben, kun je me veel buiten vinden met mijn kinderen van negen, vijf, en één jaar oud. Er gaat weinig boven frisse lucht, zonlicht, en lekker vrij kunnen ravotten en spelen! De speelweide op Landgoed Bredius is onze favoriete plek doordeweeks (wat mijn vrouw en mij enorm helpt is dat de lekkere koffie van het Parkcafe niet ver weg is!) en in het weekend gaan we vaak wandelen in de bossen of duinen. Wekelijks spreek ik af met een kleine, maar hechte groep vrienden om bordspellen te spelen.

Bij terugkomst in Woerden wilde ik ook graag wat bijdragen aan de omgeving. Lekker de handen uit de mouwen steken en buiten bezig zijn. Zo kwam ik bij IVN uit en kon ik al gauw 'de boom in' met de werkgroep Landschapsbeheer. Elke eerste zaterdag van de maand maakt mijn zoon Noah kennis met de natuur

bij de Buitenbanjers, en zal mijn dochter Suki - blij dat ze eindelijk oud genoeg is - binnenkort ook aansluiten.

Mijn ambities als de nieuwe secretaris van IVN Woerden? Die zijn vooralsnog bescheiden. Eerst maar eens goed de ogen de kost geven, leren hoe alles werkt, en vooral zorgen dat alles op rolletjes blijft lopen. En uiteindelijk ervoor zorgen dat de leden en vrijwilligers van IVN Woerden met plezier en voldoening blijven kunnen en willen participeren! Ik ben dankbaar voor de steun van het bestuur en in het bijzonder Wout Nagel (mijn voorganger bij IVN Woerden) en hoop een waardevolle bijdrage te leveren!

Rob van Son

Nieuws uit de omgeving en IVN-land

Afscheid directeur IVN

Na 14 jaar heeft Jelle de Jong, algemeen directeur van IVN Natuureducatie, tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam afscheid genomen. [Bekijk de video van zijn afscheid hier](#). Ook werd vooruitgekeken naar de toekomst. Een toekomst, die mede dankzij vele gepassioneerde vrijwilligers met vertrouwen tegemoet wordt gegaan. Neem ook een kijkje in het [jaarverslag 2022](#) voor een overzicht van het mooie werk dat IVN afgelopen jaar heeft verricht.

Save the date: IVN Ontmoetingsdag

Op 30 september is de IVN Ontmoetingsdag in het prachtige Beauforthuis in Austerlitz. Deze dag staat in het teken van ontmoeting en inspiratie voor alle IVN-ers die zich inzetten voor de natuur in de provincie Utrecht. Op deze dag delen IVN provinciale vestiging Utrecht hun ervaringen en kennis en geven we elkaar nieuwe inspiratie om de natuurbeleving in onze provincie te verrijken. Daarnaast is er natuurlijk volop tijd om gezellig bij te praten met je mede-IVN ers.

Stimuleringsfonds 'Samen voor onze leefomgeving'

Heb jij een initiatief waarbij je samenwerkt met andere groene vrijwilligers? En waarmee je bijdraagt aan de kwaliteit van de groene leefomgeving? Doe dan een aanvraag bij het nieuwe fonds van Samen voor onze leefomgeving. Met ingang van juli 2023 kunnen IVN-leden en andere groene vrijwilligers een aanvraag doen voor maximaal € 1.000 bij dit stimuleringsfonds.

IVN-activiteiten voor u

Najaarsexcursie

In navolging van de sneeuwklodjes excursie in februari willen we in het najaar een excursie houden op het Landgoed Bredius. Er zal tijdig een bericht gestuurd worden naar de leden en donateurs. Hou de website en Facebook in de gaten.

NME-centrum InBredius

Beste vrijwilliger

InBredius, SLB en leden van de KNNV en IVN

Het Oogstfeest is elk jaar op de laatste zondag van september op het Landgoed Bredius.

Op deze middag vinden er allerlei activiteiten plaats. Er is in het park eenrichtingsverkeer en zo kom je langs allerlei activiteiten. Enkele activiteiten bij het NME Centrum zijn verkoop van fruit uit de boomgaard, informatie over het Landgoed. Chris van Iersel is er met zijn bijen en verkoopt zijn eigen geslingerde honing. Ook is er een kinderactiviteit in de natuurspeeltuin.

De natuurverenigingen KNNV en IVN zijn aanwezig evenals het Landgoed Bredius, het Parkcafé, Podium Bredius en het Bewegteam Woerden. In het NME Centrum wordt die dag de tentoonstelling van het IVN geopend. Er komt een klimaattafel waar we zelf het effect van het veranderende klimaat kunnen ervaren. Je kunt ook weer zelf sap persen.

Bij al deze activiteiten hebben we vrijwilligers nodig, die ons komen helpen om alles in goede banen te leiden. Wij doen dan ook een beroep op de vrijwilligers die altijd al actief zijn, maar ook op de leden van KNNV en IVN, zodat we er met elkaar een fijne dag van kunnen maken.

Je kunt helpen bij de voorbereidingen vanaf 10.30 uur en/of tijdens een deel van de middag. De hele dag mag natuurlijk ook.

We beginnen met de voorbereidingen om 10.30 uur. Ben je tijdens de lunch aanwezig, dan zorgen wij voor iets lekkers, wel je eigen brood meenemen.

Buitenbar

Bij dit punt wordt koffie/thee en sap van het landgoed verkocht. Evenals vorig jaar ook de oogstkoek, gemaakt door vrijwilligers.

Dat was een groot succes en dat gaan we dit jaar weer doen.

Oogstkoeken

Vorig jaar heeft Marcha van het Parkcafé een recept gemaakt voor een oogstkoek en dit recept gaat ze nog verfijnen. Wil je meebakken dan ben je op vrijdagavond 22 september van harte welkom in het parkcafé. Je kunt ook de koek thuis bakken, als je je daarvoor aanmeldt, krijg je t.z.t. het recept en de benodigde appels. Aanmelden bij Ank van Brakel ankvanbrakel@ziggo.nl

Etentje voor de vrijwilligers

Net als elk jaar sluiten we het oogstfeest af met een gezellig samenzijn met een etentje voor alle vrijwilligers die die dag geholpen hebben.

Wij zouden het fijn vinden als je die zondag komt helpen.

Je kunt je hiervoor opgeven uiterlijk 10 september bij Ank van Brakel ankvanbrakel@ziggo.nl

Graag opgeven hoe laat je wilt komen helpen en of je na afloop blijft voor het gezellig samenzijn. Begin september krijgen jullie nadere informatie.

Schrijf de datum zondag 24 september alvast in je agenda. Voor iedereen een fijne zomer.

Tekst en foto's: Lisa van Hemert en Ank van Brakel

Biodiversiteitsteam

Op de bres voor biodiversiteit

De afgelopen maanden heeft het Biodiversiteitsteam zich intensief bezig gehouden met de plannen van de gemeente voor de bastions Hogewal en Torenwal. Al vele jaren is er discussie over de inrichting van dit gebied. Plannen om de hellingen kaal te maken en een wandelpad onderlangs aan te leggen zijn in de prullenbak verdwenen. Om onduidelijke redenen is een discussie ontstaan over de stabiliteit van de hellingen. Een ingenieursbureau heeft in opdracht van de gemeente een rapport geschreven. Volgens berekeningen is er een kleine kans dat ooit een deel van de bastions verzakt. Om dat tegen te gaan zou er een stevige beschoeiing moeten komen, waarvoor veel bomen onderaan moeten verdwijnen. Bij de berekeningen is geen rekening gehouden met de begroeiing van de wallen.

Foto: Google Maps.

De bomen op de bastions zijn slaapverblijf, kraamkamer, en jachtgebied. Een vleermuis vangt insecten, wel 400 per nacht, en is dus ook nuttig voor ons. Aantasting van de wallen betekent een bedreiging voor het leefgebied van de vleermuizen. De Woerdense Courant besteedde eind juni aandacht aan de oproep van ons en de actiegroep Hart voor Natuur Woerden om de bomenkap niet door te laten gaan, via een artikel en een ingezonden brief.

In september stemt de gemeenteraad over de plannen.

Een kort overzicht van andere ontwikkelingen en activiteiten:

- De gemeente komt binnenkort met een startnotitie "Ecologie". We zijn heel benieuwd wat dit gaat betekenen voor het maabeleid en wat er terug te vinden is van de eerder door ons geformuleerde uitgangspunten.
- Het beheerplan voor de flora rond de Cattenbroekerplas is aangeboden aan de gemeente. Het plan is opgesteld door Astrid Somers in samenwerking met de firma Punt. Hopelijk neemt de gemeente het plan over en wordt het maabeleid om de inheemse flora te herstellen nu structureel.
- Het onderhoud van de Groene Ronde bij de Maranathakerk gaat door. Verrassend hoe het beeld van jaar tot jaar varieert.
- Als team willen we ons (meer) richten op het mobiliseren van mensen, door voorlichting en voorbeelden. We starten een netwerk van groene bewonersinitiatieven. We willen concrete voorbeelden van ecologische bermten etc. aandacht geven, bijvoorbeeld door artikelen en door concreet aan de slag te gaan. Wiebe Kreton liet het team kort geleden verschillende mooie, natuurlijke bermten zien: inspiratie en voorbeeld. Versterking van het team bij deze activiteiten is zeer welkom.

foto: Ton Rullmann

Wil je een keer kennismaken? Laat het weten via het e-mailadres: btwoerden@gmail.com.
Ton Rullmann, coördinator

Jeugdnatuurgroepen

Buitenbanjers Plus

Februari 2023

In februari zijn we verdergegaan met het snoeien van het wilgenbosje in het Buitenbanjerterrein. De grote gaten in de grond bij het hek zijn aangevuld met grond en geëgaliseerd.

Buitenbanjers

Maart 2023

We hebben in maart met de Buitenbanjers naar bomen in de winter gekeken in het landgoed Bredius. We hebben jaarringen geteld, naar verschillende boomknoppen gekeken en een schorsafdruk gemaakt met wasco. Ook hebben we de hoogte gemeten van bomen met een zelfgemaakte hoogtemeter en vragen beantwoord over verschillende bomen.

Nieuwe buitenbanjer is Olaf van der End. We wensen Olaf veel natuurplezier bij de Buitenbanjers.

Buitenbanjers Plus

Maart 2023

In maart hebben we in het landgoed Bredius een nieuwe ecologische oever geëgaliseerd en ingezaaid met een bloemenmengsel van inheemse oeverplanten.

Buitenbanjers

April 2023

In eerste instantie zouden we op de fiets een bezoek brengen aan de kaasboerderij. Het slechte weer gooide roet in het eten en hebben we het programma aangepast. In de educatieve tuin zijn we op zoek gegaan naar huisjeslakken voor de slakkenrace. Zij zijn met regenachtig en vochtig weer makkelijk te vinden. Welke slak zou gaan winnen? We moesten wel lang wachten. De aanwezigheid van de imker die zijn bijenkasten kwam controleren, gaf nog even uitleg over de bijen in het voorjaar en we konden voelen hoe warm het is in de bijenkast ondanks de kou buiten.

Nieuwe Buitenbanjers: Aniek Telleman en Femke van Leeuwen; we wensen Aniek en Femke veel natuurplezier bij de Buitenbanjers

Buitenbanjers Plus

April 2023

De groep is in het Buitenbanjeterrein bezig geweest om de bramen in het wilgje bosje weg te knippen. In de nieuwe ecologische oever hebben we een aantal gele lissen aangeplant.

Buitenbanjers

Mei 2023

Het thema van mei voor de Buitenbanjers was sporen zoeken in de natuur. Vogels en dieren laten in de natuur allemaal sporen na. Op het landgoed Bredius hebben we deze ochtend verschillende sporen gevonden. Een vogelveer van wie zou deze zijn: een gans of een eend? Keutels van konijnen en ganzen.

Pootafdrukken in de kale grond van schapen of toch van de ree? Van de pootafdrukken hebben de Buitenbanjers een gipsafdruk gemaakt die ze hebben meegenomen naar huis.

Buitenbanjers Plus

Mei 2023

In mei was er een excursie naar de Marker Wadden georganiseerd voor leden en donateurs, dit was nog vanuit ons 40 jarig jubileum. De Buitenbanjers Plus groep was hiervoor uitgenodigd.

Snel aanmelden was het advies voor deze excursie. De plussers die erbij waren, genoten van de Marker Wadden. Lees ook het verslag van Silas en Hizkia elders in de Groene Opkikker op pag. 18

Buitenbanjers juni 2023

Zaterdag 3 juni,

hebben we met onze Buitenbanjers feest gevierd ter ere van het 12,5 jaar jubileum van deze groep. De start van het feest begon om 10.00 uur op het versierde voorplein van het NME centrum INBredius met een gebakje en drinken. Daarna hebben we allerlei natuur- en spel opdrachten gedaan. Voor iedere opdracht was een stempel te verdienen op de stempelkaart. Rond 12.00 uur hebben we met z'n allen geluncht. Na de lunch het vervolg van het programma met een natuurquiz, natuurbingo en waterballonnen gooien. Om 15.00 uur zat het programma er op en ging iedere Buitenbanjers met een mooi natuurprijs naar huis. Een geslaagd feest waarbij het zonnige weer zeker heeft meegeholpen om het buitenprogramma te kunnen doen.

Tekst en foto's: André van Kleinwee, coördinator

Vogelkijkgroep

Oeverzwaluwwand natuurplas Breeveld.

Na wat minder succesvolle jaren van de nestwand bij de natuurplas Breeveld, was er begin mei ineens grote bedrijvigheid. We waren blij verrast: zo'n 35 paartjes oeverzwaluwen hadden de keuze gemaakt om in Woerden te gaan nestelen. Met een klein groepje vrijwilligers hebben we nog even snel de aanvliegeroute vrijgemaakt. Vanwege het natte voorjaar was de begroeiing voor en op de wand ontploft.

Nu kon ieder paartje in alle rust hun legsel van 4 à 5 eieren uitbroeden en het kroost voeden met de vele insecten (vooral muggen en vliegjes die op en rondom de plas werden gevangen).

Inmiddels zijn de jongen groot en sterk genoeg om, samen met de ouders, de reis naar Afrika te gaan maken om daar te overwinteren.

Volgend voorjaar hopen we ze weer te mogen verwelkomen!

De in 2008 aangelegde wand begint jammer genoeg in te zakken en heeft dringend onderhoud nodig. Hopelijk kunnen we hier samen met de Gemeente Woerden een oplossing voor vinden, zodat mens en dier (vogel) weer jaren kunnen genieten van dit mooie en bijzondere natuurspektakel dichtbij huis.

Tekst Antoine van Dijk

foto's: Arwin den Boer

Leer de vogels kennen met Aquarel

Het Barmsijsje (*Carduelis flammea*) 12,5 cm

Via vroege vogels in het begin van de winter heb ik begrepen dat er meer dan in voorgaande jaren barsijsjes tijdens de trek in ons land zijn gearriveerd. Naar zij veronderstelden waren deze barsijsjes in tegenstelling tot vroegere waarnemingen vooral afkomstig uit Noorwegen inplaats van andere noordelijke streken omdat zij een tikkeltje groter waren dan in de jaren daarvoor. Barmsijsjes zijn een soort dat zich tijdens de trek vaak samenvoegt met de bij ons meer bekende gewone sijs en andere vinken en reizen dus vaak samen naar mildere streken. Nablijvers hebben er inmiddels voor gezorgd dat het barsijsje de jongste aanwinst werd op de lijst van de Nederlandse broedvogels. De meeste kans ze waar te nemen heeft men op de Waddeneilanden, de Hollandse en Zeeuwse duinstreek op het plateau van de Hoge Venen, in de Ardennen. Tijdens de trek ziet men ze op talrijke andere plaatsen en ook vaak in gezelschap van andere vinken, zoals sijsjes en gorzen. De groepen zijn over het algemeen van noordelijke oorsprong en omvat dan ook het grote barsijsje, te herkennen aan zijn lichter en grijzer winterkleed. Het eerste broedgeval dat met zekerheid werd vastgesteld was op Terschelling in 1942; daarna broeden deze vogels er onregelmatig. De barsijsen in Nederland zijn vermoedelijk afkomstig van de populatie in Engeland, waar ze zich de laatste jaren aan het uitbreiden zijn. Barmsijsjes zijn levendige, gezellige vogeltjes. Als ze 's winters in troepjes foerageren op stoppelvelden of in landen met gehooïd gras hebben ze de gewoonte plotseling op te vliegen, even rond te zwieren in de lucht en dan weer neer te strijken op hun voedselplaats. Ze hebben een licht golvende vlucht. De lokroep is een ietwat stijgende 'djuuie'. Hun vluchtroep is een helder, kwetterend 'dzjè-dzjè-dzjè-dzjè', waaraan men ze al op grote afstand herkent. De zang is een serie trillers vermengd met roepgeluiden en wordt vaak tijdens opvallende baltsvluchten voorgedragen. De veldkenmerken zijn: bruin, gestreept verenkleed; de volwassen vogel heeft een rood voorhoofd en een zwarte kin. Het vrouwtje heeft 's zomers een roze borst en stuit. Nest: zij maken een klein, vrij slordig, komvormig nest bekleed met dons op een onderlaag van twijgen; legtijd mei – juni; 4 tot 6 eieren; worden door vrouwtje 11 dagen bebroed; jongen worden door beide ouders gevoerd; vliegen na 12 dagen uit; soms twee broedsels per jaar. Voedsel: de barsijs voedt zich voornamelijk met berken- en elzen zaden; onkruidzaden; denne en wilgenzaden; jongen worden in het begin met insecten gevoerd.

Jan Christiaanse

Barmsijsje

Column

Even in de bodem

De schooltuinlessen zitten er bijna op. Het is weer voorbij gevlogen. Het begon met kou en veel nattigheid en eindigt met droge aarde en minimale oogst. Maar elke les hebben we liefde en tijd in de tuintjes gestoken wat genoeg oplevert, omdat het 'hun' tuintje is. Het onkruid werd met precisie geplukt. Hoe zonde was het om juist een groeiend plantje uit de grond te trekken! De slakken daarentegen werden met een gil in de berm gezet en ook spinnen kregen te horen dat ze niet welkom waren. Maar als het aankomt op wormen dan word ik serieuzer. Niet dat andere bodemdiertjes minder belangrijk zijn, begrijp me goed.

Mijn groene educatie hart wil voorlichting en verwondering delen, en zo ook over bodemdiertjes. Charles Darwin zei: "Het kan worden betwijfeld of er nog vele andere dieren waren die zo'n belangrijke rol in de geschiedenis van de wereld hebben gespeeld, zoals deze nederige georganiseerde wezens." Hij geloofde dat regenwormen verantwoordelijk waren voor de bovenste laag van de grond op de aarde.

Bij elke les waarbij we in de moestuin werken, maak ik een duidelijke regel. Er wordt niet gegooid, getrapt, geprikt of gehakt in dieren die we tegenkomen in de tuin. Dat gezegd, gaan ze

aan de slag en komen de eerste wormen boven kijken door de trillingen en hoor ik de eerste gil en ie! Ik kijk toe en wacht af. En natuurlijk pakken ze het op. Ik benoem nog een keer mijn wens hoe we omgaan met de diertjes en al snel veranderen die 'ie' en 'gatver' in 'woow', wat een joekel en 'kijk ik zie zijn poep!' Het is volkomen logisch hoe kinderen reageren op insecten en andere beestjes. Maar door stil te staan bij feitjes en verwonderen, verandert hun handelwijze en denkwijze en wordt het voor hen ook bijzonder. Samen vraag ik mij dingen af over de worm in kwestie. Hoe maakt hij zijn gangetjes, hoe eet hij, wat voelt hij...

Als je het spannende er af haalt wordt het verwondering, juist dát vind ik zo tof! Die worm heeft dus allerlei borstels om zijn lijf waarmee hij vooruit en achteruit kan bewegen. En hij kan zichzelf een soort van vastzetten aan de grond met die haarborstels, zodat hij wat moeilijk op te pikken is door een hongerige vogel. En wist je dat hij gewoon door zijn huid ademt, want longen hebben ze niet. Daarom komen ze massaal naar de oppervlakte als het heeft geregend, ze kunnen anders verdrinken! En dan zijn er nog veel meer leuke weetjes. Ik heb zelfs een klein experiment op mijn werk: Bodemonderzoek met je Onderbroek. Aantal weken geleden begroef ik 2 katoenen onderbroeken in de schooltuinen en in de pluktuinen. Aan de hand van hoever de onderbroeken zijn vergaan, kan ik zien hoe het gesteld is met de bodemdiertjes! Wat bleek; bodemdiertjes houden niet van zwarte ondergoed! Deze was nog volledig intact. Nog een onderzoekje waard dus! Licht dit aan de grond of licht dit aan de kleur...

Tekst en foto: Romy Spruit

Van leden en donateurs

Diploma uitreiking IVN Natuurgidsen

Zaterdag 24 juni jl. was een feestelijke dag voor het IVN. Liefst 26 natuurgidsen kregen na een anderhalf jaar durende cursus hun diploma.

De cursus werd georganiseerd door de IVN afdelingen Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop. In de cursus zit ook een aantal praktijkdagen en een stageperiode. Hiervan moest men een verslag maken en er waren een aantal juweeltjes bij.

Vanuit Woerden waren er 2 deelnemers, Gijs van Kempen en Corinne Verveer, beiden lid van IVN Woerden en daarnaast Fabian Schijf en Jorrit Vergeer, woonachtig in Woerden, maar IVN lid in Nieuwkoop.

Jorrit heeft stage gelopen bij de werkgroep Landschapsbeheer, Corinne bij Plantenwerkgroep en Gijs in het Beloken Land in Montfoort.

De diploma-uitreiking was een feestje op zich, strak georganiseerd met voor iedere cursist een persoonlijk woord door de wethouders van Alphen en Nieuwkoop. Ook de docenten werden niet vergeten. Al met al een voortreffelijke en inspirerende gebeurtenis.

Na afloop ontvingen de vier Woerdenaren een bloemenhulde namens IVN Woerden en natuurlijk met de afspraak een of meerdere excursies in Woerden te begeleiden.

Henk Veldhuijzen

Bezoek aan de Marker Wadden

Op zaterdag 13 mei hebben we met 35 leden en donateurs de Marker Wadden bezocht. In het najaar van 2022 hadden we een lezing hierover gehad en toen is het plan voor de excursie ontstaan.

Het weer was ons welgezind en op de warmste dag van dit nogal frisse jaar zijn we met een bus vanuit Woerden naar Lelystad vertrokken.

Bij aankomst in Lelystad wachtte ons een aangename verrassing. De dag ervoor had ik een bericht gekregen dat de veerboot stuk was, maar er was vervangend vervoer geregeld en wat voor vervoer. Een heuse driemaster, de Abel Tasman gebouwd in 1920 in Estland, lag voor ons klaar. Na 40 minuten meerden we af bij de Marker Wadden, waar koffie en gebak voor ons klaar stond.

De hele groep nestelde zich op het zonnedeck en ondanks de frisse wind was het genieten. Hierna was iedereen vrij in de beweging en trokken we er op uit. Een van onze leden is slecht ter been en daar was een rolstoel voor geregeld. Alleen mocht deze alleen maar op het strand en niet op de schelpenpaden. Dat was mij niet verteld, dus Joke had dikke pech. Ondanks dit vervelende voorval heeft ze, ook dankzij het prachtige weer, wel kunnen genieten. Het broedseizoen was in volle gang en achter een vogelkijkscherm lagen een 50-tal visdiefjes nesten op schelpen. De moerasandijvie stond in volle bloei en kleurden de aangelegde plassen knalgeel en het gekwaak van kikkers in de poelen was een genot voor de oren.

Moerasandijvie

Vogelkijkhut

En dan de baardmannetjes. Tientallen. Buitelend tussen het riet gaven ze een show waarvan we volop konden genieten. Niemand had er nog ooit zoveel bij elkaar gezien. Voor iedereen was het een fijne ervaring en na de wandeling nog even genieten in ligstoelen achter het paviljoen aan het strand. Maar aan alles kwam een eind, weer ingescheept en halverwege werden de zeilen van de grote mast gehesen. Daar mochten we aan meehelpten. De motor werd uitgezet en het enige geluid was het kabbelen van het water rond het schip en het ruisen van de wind in de zeilen. Een leuke belevenis. Na aankomst in Lelystad terug naar de bus, waarin niet iedereen zijn ogen meer kon openhouden. Rond 17.00 uur arriveerden we weer in Woerden, waar iedereen voldaan huiswaarts keerde.

Tekst Henk Veldhuijzen,
Foto's André van Kleinwee

Excursie Marker Wadden

Op zaterdag 13 mei vertrokken we met de bus vanuit Woerden richting Lelystad. In Lelystad aangekomen, lag daar een gave driemaster voor ons klaar waar we instapten en zo zijn we naar de Marker Wadden gevaren.

Bij aankomst kregen we in het restaurant appeltaart en wat te drinken en daarna mochten we onze eigen gang gaan.

De Marker Wadden is een groot nieuw natuurgebied met zand, slib en klei.

We hadden daarom stevige wandelschoenen aangetrokken en hebben samen met André een mooie wandeling gemaakt over het eiland van in totaal ongeveer 8-10 km.

Er zitten op het eiland veel vogels, heel gaaf om te zien, we hebben meeuwen, ganzen, zwaluwen en veel baardmannetjes gezien. Hizkia had zijn vogelkijker meegenomen en heeft zo deze mooie vogels kunnen spotten.

Silas had zijn visnet meegenomen, zo hebben we samen in het water nog gezocht naar waterdieren en we vingden een modderkruiper.

Het was een mooie dag, de Marker Wadden zijn echt een aanrader om naartoe te gaan. Er is zoveel moois te ontdekken!

Buitenbanjers Plus, Silas en Hizkia

Voor u gelezen

Hier in Woerden pluk je fruit en noten

Boodschappen duur? Reken maar! Maar gelukkig kun je op sommige plekken in Woerden gratis fruit en noten scoren. Er groeien namelijk heel wat noten en vruchten in het wild, zoals vlierbessen, tamme kastanjes, bramen en hazelnoten. Ga dus zelf lekker plukken! Maar wat zijn de beste plekken daarvoor in Woerden?

De Wildplukwijzer op wildplukwijzer.nl geeft je het antwoord. Het is een handige website die alle openbare fruitbomen en -struiken, notenbomen en verdwaalde komkommerplanten bij jou om de hoek en de rest van Nederland in kaart brengt. Werp een blik op de kaart van Woerden en je ziet al gauw dat er vlak bij het Batensteinbad bramen te vinden zijn. Maak er lekkere jam van, of eet ze zo op!

Mobiel, Download de android app of iphone app en zoek en markeer ook plukplekken on the road.

Ook raap je gratis tamme kastanjes in de buurt van het Westdampark.

Ga je korfballen of voetballen? Dan kun je daar gelijk wat vlierbessen plukken!

Plukken gedoogd

Mag je eigenlijk wel zomaar wildplukken? Nee, dat mag officieel niet. Het wordt gedoogd, maar wel met mate. Voor bramen en paddenstoelen is het uitgangspunt 250 gram. Wildplukken mag in Nederland alleen voor eigen gebruik. Het is dus niet de bedoeling dat je hele emmers vol mee naar huis neemt of dat je je oogst verkoopt. Check ook even of een gebied vrij toegankelijk is. Op sommige plekken heeft de eigenaar, zoals Staatsbosbeheer, het beperken van plukken ingesteld.

Nick van Rookhuijzen, auteur van In de Buurt Woerden.

Ransuiltjes

In het dorp waar ik woon, is ook zo'n park (met poep). Het wordt ook wel 'bos' genoemd en misschien wordt het dat ooit nog wel, maar dat duurt nog wel 'even'. Het is wel een leuk bosje, waar soms (behalve honden) ook bijzondere dieren te zien zijn. Ik zag twee witte zwanen en een zwarte, die samen met wel 6 jongen lekker aan het slobberen waren in een sloot.

Toen ik half juni, tussen heel veel bladeren en takken door, omhoog keek, zag ik tot mijn verrassing, minstens 20 meter bij mij vandaan, verscholen tussen de bomen, een oud kraaiennest.

En in dat nest... drie kleine ransuilen! Maar wat hadden ze het warm! Ze kropen bijna boven op elkaar in het enige schaduwhoekje van het nest, zodat ik ze bijna niet kon zien. De volgende morgen vroeg, toen het nog niet zo warm was, ging ik weer kijken. En ja hoor! Geen drie, maar wel twee jonge ransuilen keken nieuwsgierig naar me over de rand van het nest. Zo leuk!

Waar zou die derde gebleven zijn? Misschien al uit het nest geklauterd en nu ergens op een tak van een boom? Als een jonge uil dat doet, wordt hij 'takkeling' genoemd.

Een dag later wandelde ik weer langs het nest en zag... niets! Zouden ze weg zijn? Op de dag dat ik dit schrijf (20 juni), kon ik het niet laten om nog één keer te kijken. Bingo! Want in het nest zag ik nog 1 ransuiltje! Wat groeien ze snel! Voordat ook deze pluizenbol het in z'n koppie zou halen om het veilige nest te verlaten, ging hij misschien wel voor het laatst op de foto. Pa en ma ransuil heb ik niet gezien, maar geloof maar dat ze mij wel goed in de gaten hebben gehouden!

Ransuil Weetjes

- Een ransuil is kleiner dan een bosuil.
- De kleuren van zijn veren lijken op de schors van een boom.
- Ze wonen in de winter met een groep dicht bij elkaar.
- De pluimpjes op de kop van een ransuil zijn geen oren.
- Oorpluimpjes helpen om geluid op te vangen, belangrijk voor het vinden van voedsel.
- Zijn echte oren (kleine gaatjes) zitten aan de zijkant van zijn kop, verscholen achter de kopveren.
- Hij dankt zijn naam aan het Middelnederlandse woord 'rans', dat 'muts' betekent.
- De ransuil wordt soms verward met de oehoe, die er bijna hetzelfde uitziet maar véél groter is.
- Een ransuil is tussen de 35 – 40 cm groot.
- Ransuilen maken vaak gebruik van oude kraaien- of eksternesten om in te broeden.
- Jongen verlaten na minimaal drie weken het nest en klimmen in naburige boomkruinen.
- Na vijf weken zijn de jongen vliegvlug.

Blauw Glidkruid (*Scutellaria galericulata*)

Vanuit een roeibootje zie ik langs de oever van de Maaslandse vlietlanden prachtig diep paarsblauwe bloempjes tussen het riet. Het zijn de bloemen van blauw glidkruid, een overblijvend plantje dat je vooral kunt aantreffen op vochtige plekken: langs waterkanten, in riet- en zeggemoerassen, in moerasbossen en op vochtige, stenige plaatsen. De plant bloeit van juni tot september met 12 tot 20 mm lange, behaarde bloemen die goed te herkennen zijn aan het duidelijk zichtbare bobbeltje dat boven op de kelk zit.

Bij blauw glidkruid staan twee bloemen steeds paarsgewijs links en rechts van de stengel bij elkaar met hun kroon in dezelfde richting. Blauw glidkruid wordt 15 tot 45 cm hoog, vormt slanke wortelstokken en heeft een holle, rechtopstaande, vierkante stengel die meestal behaard is. De dunne eironde tot lancetvormige bladeren zijn grof getand.

De plant behoort tot de familie van de lipbloemigen. Op de onderlip zitten witte vlekjes en paarse lijntjes wijzen de insecten de weg naar de honing. Nadat de bestuiving heeft plaatsgevonden ontwikkelt het bovenstandig vruchtbeginsel tot een doosvrucht. Als er een regendruppel op of in de kelk valt, worden de nootjes, die op een steeltje staan, weggeschoten. *Scutellaria* betekent 'ondiepe schaal' of 'schoteltje' (het napvormig aanhangsel aan de bovenlip van de kelk). *Galericulata* beschrijft de vorm van de bloem die een helmvormig kapje lijkt te hebben: *gelea* = 'helm'. De Duitse volksnaam is Kappenhelmkraut, wat mutshelmkruid betekent.

In een heel oud boek wordt deze plant 'Blauwe Gods Genade' genoemd. Blijkbaar dacht men dat glidkruid wegens uiterlijk en bitterheid verwant was aan genadekruid (*Gratiola officinalis*) die door Gods genade aan de mensen werd gegeven als geneesmiddel voor allerlei ziekten.

Het plantje wordt in zowel de Chinese als de Ayurvedische geneeskunde toegepast bij angsten, slaapproblemen, spierspasmen, koorts en preventief tegen hartziekten, stress en ontstekingen.

Grote Mantelmeeuw (*Larus marinus*)

Niet alleen langs de waterkant maar ook in de polder zie ik iets bijzonders. Er vliegt een enorme vogel boven m'n hoofd. Na een snelle foto en wat zoekwerk blijkt het de grote mantelmeeuw te zijn. Een imposante verschijning met zijn zwarte vleugels, vleeskleurige poten en grote statige kop met de forse gele snavel met rode vlek. Hij is 74 cm lang en heeft een spanwijdte van ongeveer 1,5 meter en is daarmee de grootste meeuw ter wereld.

De meeste grote mantelmeeuwen broeden op de rotskusten van IJsland, Scandinavië en Groot-Brittannië. In Nederland zijn het voornamelijk doortrekkers en wintergasten, maar ze broeden sinds 1993 zelfs in ons land, zij het in kleine aantallen. Niet meer dan 100 paar, aldus SOVON

(2019). In Nederland ligt het nest van deze grote meeuw gewoon op de grond. Het bestaat uit een hoop plantendelen en is bekleed met veren en gras. Meestal is er één broedsel per jaar.

Jonge vogels zijn gespikkeld bruin en krijgen pas in het derde voorjaar hun zwarte mantel. Grote mantelmeeuwen zijn woeste rovers en vooral berucht als predator in zeevogelkolonies waar zij eieren en kuikens opvreten van papegaaiduikers, zeekoeten, zilvermeeuwen, kokmeeuwen, visdieven, noordse pijlstormvogels en kuifduikers. Ze beroven heel vaak andere zeevogels van hun prooi en kunnen zelfs volwassen sterns, zangvogels op trek en kleine eenden aanvallen, verdrinken en in hun geheel naar binnen werken.

foto's van Adri de Groot, Vogeldagboek

Om te onthouden

Handige websites

www.ivn.nl/woerden

www.mycologen.nl

www.hetkanwel.nl

www.groen-natuurlijk.nl

www.vogeldagboek.nl

www.duurzaamwoorden.nl

www.slimwoner.nl

www.padden.nu

www.blwg.nl

www.inbredius.nl

www.bewustbiologisch.nl

www.natuurronddecattenbroekerplas.nl

www.birdfocus.nl

www.telmee.nl

<https://meerbomen.nu>

www.hugokotestein.nl

www.veldwerkwinkel.nl

www.vlinderstichting.nl

www.sovon.nl

www.vogelgeluid.nl

www.jaarvandescholekster.nl

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.eis-nederland.nl

www.vlinderhof.com

www.nmu.nl

www.zaadgoed.nl

www.vogelbescherming.nl

www.landgoedbredius.nl

www.dekievitharmelen.nl

www.naturetoday.com

www.degroenerotonde.nl

www.knnv.nl

Organisatie

Bestuur

Voorzitter	André van Kleinwee	andrevankleinwee@ziggo.nl
Secretaris/contact-persoon	Rob van Son	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com
Penningmeester	Henk Veldhuijzen	henk260446@gmail.com
Bestuurslid	Gerrie Epping	gerrie.epping@vanmuijen.nl
Bestuurslid	Marian Christiaanse	mariannechristiaanse@gmail.com

Coördinatoren:

Cursussen en lezingen	Bestuur		
Excursies voor leden en donateurs	Bestuur		
Gidsenwerkgroep	Vacant		
Jeugdnatuurgroep	André van Kleinwee	0348-422962	andrevankleinwee@ziggo.nl
Landschapsbeheer	Erwin Meijer	06-44320031	erwin.meijer@ziggo.nl
Plantenwerkgroep	Cobie van der Hoek	0348-410239	cobie.vanderhoek@gmail.com
Publiciteit	Rinie Blauw	06-15553365	rinieblauw@outlook.com
Redactie GO	Wout Nagel	06-22926472	ivn.groeneopkikker@gmail.com
Vertrouwenspersoon	Joke van Aarst		ivn.vertrouwenspersoon.woerden@gmail.com
Vogelkijkgroep	Vacant		
Biodiversiteitsteam	Ton Rullmann		ton@tonrullmann.nl
Websitebeheer/Facebook	Vivian van Deel	06-42060712	vivian_boers@hotmail.com
Openstelling InBredius zondagmiddag 13 uur tot 16 uur	Lisa van Hemert		lisavanhemert@hotmail.com

Leden/Donateurs:

Contributie 2023 per kalenderjaar	als lid, €24,00 als donateur, €20,00 als jeugdlid, €15,00	Banknummer IVN Woerden: NL 87 TRIO 039.04.67.413

Opzeggen twee maanden voor het einde van het kalenderjaar, schriftelijk bij het secretariaat.

